

התייחסות לנושא הדין

שחר שלוח

מערכת אקולוגיה וסביבה

יעל כהן-פארן

סיעת המחנה הציוני, יו"ר-שותפה
בשדולה הפרלמנטרית למען זכויות
בעלי החיים

יהושע שקדי

מזכ"ל ראשי, רשות הטבע והגנים

שמוליק ידוב

החברה להגנת הטבע

דן אלון

החברה להגנת הטבע

נועה יאיון

החברה להגנת הטבע

יונתן שפיגל

מייצג את עמותת 'תנו לחיות לחיות'
בנושאים משפטיים הנוגעים להגנה
על חיות בר

דרור בן-עמי

הגן הזואולוגי, אוניברסיטת תל-אביב
Compassionate Conservation ;
Middle East

ציטוט מומלץ

שלוח ש. 2016. המתח בין שמירת
טבע לזכויות בעלי החיים. *אקולוגיה
וסביבה* 7(1).

תן זהוב בפארק הירקון | צילום: שמעון זהבי

נושא הדין

המתח בין שמירת טבע לזכויות בעלי החיים

[שולחן הדינים](#)

גיליון אביב 2016 / כרך 7(1) 11 באפריל, 2016

זכויות בעלי חיים ורווחת בעלי חיים, בהם גם חיות הבית והמשק, לא היו תמיד חלק מהשיח הסביבתי. קיימות שתי גישות להגנת הטבע: גישת השימור (conservation) שמתייחסת לטבע כאל משאב ומגנה עליו מסיבות תועלתניות, וגישת ההגנה (preservation) שרואה בטבע ישות בעלת ערך פנימי שראויה להגנה, ללא קשר הכרחי לתועלת שהאדם מפיק ממנה.

את התפתחות השיח בנושא שמירת הטבע ניתן לזקוף במידה רבה לזכותו של האקולוג, היערן והסופר האמריקאי אלדו לאופולד, דמות בולטת בסביבתנות המודרנית. בספרו A Sand County Almanac ("יומנו של מחוז חול")^[1] כתב לאופולד: "דבר הוא נכון כאשר הוא נוטה לשמר את השלמות, היציבות והיופי של הקהילה הביוטית, והוא שגוי כאשר נטייתו אחרת". המשפט הזה משקף את גישתם של רבים מאלה שהסביבה והטבע יקרים ללבם.

לאופולד הפך מצייד לסביבתן כשראה "להבה ירוקה פראית דועכת" בעיניה של זאבה, לאחר שירה בה. באותו רגע הוא הבין שלזאבה – כמו לחיות בר אחרות, כמו להר וכמו ליער – יש זכות קיום ללא קשר לתועלת שיש בה לאדם. אבל אפילו לאופולד עושה-ההיסטוריה, שיצא בנחישות להגנתן של חיות הבר, הפנה עורף אל חיות המשק והבית. הוא ראה באכילת בשר, למשל, חלק מהסדר הטבעי. לשיטתו, חיות הבית והמשק אינן חלק מהטבע, ואין קשר בין הגנה עליהן לבין שמירה על הסביבה.

דברים השתנו מאז 1949, השנה שבה יצא לאור "יומנו של מחוז חול". שיח הזכויות, שבהתחלה כלל בארצות המערב רק גברים לבנים, הרחיב את מעגליו והחל להקיף גם שחורים, ילדים ונשים, ובהמשך גם את בעלי החיים. לכלבים, לפרות, לנשרים ולחומטים אין זכות הצבעה, אך לשוחרי שלום יש הכוח הפוליטי לצאת להגנתם, וגרימת סבל מכוונת לבעלי חיים נחשבת עברה בחברה שאנו חיים בה.

מצב העניינים החדש מציב אתגרים בפני מי שצריך לבחור בין הגנה על מינים ועל מערכות אקולוגיות לבין הגנה על חיות כפרטים. מינים פולשים, מינים מתפרצים וחיות בית שהתפראו מאיימים על הישרדותם של מינים מקומיים, מערערים את יציבותן של מערכות אקולוגיות, ופוגעים במגוון הביולוגי. על מי נגזר לשלם את המחיר – על הדררה, המיינה והתוכי הנטרי שהובאו לכאן בידי האדם, או על דרור הבית, הדוכיפת ונקר סורי הנדחקים על-ידם?

כדי ללמוד על הקונפליקט ועל הגישות השונות ביחס אליו הזמנו נציגים מגופים שונים, העוסקים בהגנת הסביבה, בזכויות בעלי חיים או בשניהם, להסביר את עמדתם. יש כאלה שבוחרים לראות את "התמונה הגדולה" של הסביבה הטבעית, ויש מי שמעדיפים לדבר במונחים של "פרטים" ולא של "מינים", ורואים בכל פרט ופרט ישות בעלת זכות לחיים. אנו מקווים שהדיון יתרום לשיח, ואולי אף יוביל לדרך אמצע שבה הרוב, אם לא הכול, יצאו נשכרים.

מקורות

1. Leopold A. 1949. A Sand County Almanac: And Sketches Here and There. Oxford University Press.

בבית, במשק ובבר – זכויות בעלי חיים והקונפליקטים ביניהן

יעל כהן-פארן

זיעת המחנה הציוני, יו"ר-שותפה בשדולה הפרלמנטרית למען זכויות בעלי החיים

נמיות וחתולי בית הן מראה שכיח בטיילת שלאורך המצוק החופי בנתניה | צילום: רועי טלבי

זכויות בעלי חיים ורווחת בעלי חיים, בהם גם חיות הבית והמשק, לא היו תמיד חלק מהשיח הסביבתי. קיימות שתי גישות להגנת הטבע: גישת השימור (conservation) שמתייחסת לטבע כאל משאב ומגנה עליו מסיבות תועלתניות, וגישת ההגנה (preservation) שרואה בטבע ישות בעלת ערך פנימי שראויה להגנה, ללא קשר הכרחי לתועלת שהאדם מפיק ממנה.

את התפתחות השיח בנושא שמירת הטבע ניתן לזקוף במידה רבה לזכותו של האקולוג, היערן והסופר האמריקאי אלדו לאופולד, דמות בולטת בסביבתנות המודרנית. בספרו A Sand County Almanac ("יומנו של מחוז חול")^[1] כתב לאופולד: "דבר הוא נכון כאשר הוא נוטה לשמר את השלמות, היציבות והיופי של הקהילה הביוטית, והוא שגוי כאשר נטייתו אחרת". המשפט הזה משקף את גישתם של רבים מאלה שהסביבה והטבע יקרים ללבם.

לאופולד הפך מצייד לסביבתן כשראה "להבה ירוקה פראית דועכת" בעיניה של זאבה, לאחר שירה בה. באותו רגע הוא הבין שלזאבה – כמו לחיות בר אחרות, כמו להר וכמו ליער – יש זכות קיום ללא קשר לתועלת שיש בה לאדם. אבל אפילו לאופולד עושה-ההיסטוריה, שיצא בנחישות להגנתן של חיות הבר, הפנה עורף אל חיות המשק והבית. הוא ראה באכילת בשר, למשל, חלק מהסדר הטבעי. לשיטתו, חיות הבית והמשק אינן חלק מהטבע, ואין קשר בין הגנה עליהן לבין שמירה על הסביבה.

דברים השתנו מאז 1949, השנה שבה יצא לאור "יומנו של מחוז חול". שיח הזכויות, שבהתחלה כלל בארצות המערב רק גברים לבנים, הרחיב את מעגליו והחל להקיף גם שחורים, ילדים ונשים, ובהמשך גם את בעלי החיים. לכלבים, לפרות, לנשרים ולחומטים אין זכות הצבעה, אך לשוחרי שלומם יש הכוח הפוליטי לצאת להגנתם, וגרימת סבל מכוונת לבעלי חיים נחשבת עברה בחברה שאנו חיים בה.

מצב העניינים החדש מציב אתגרים בפני מי שצריך לבחור בין הגנה על מינים ועל מערכות אקולוגיות לבין הגנה על חיות כפרטים. מינים פולשים, מינים מתפרצים וחיות בית שהתפראו מאיימים על הישרדותם של מינים מקומיים, מערערים יציבותן של מערכות אקולוגיות, ופוגעים במגוון הביולוגי. על מי נגזר לשלם את המחיר – על הדררה, המיינה והתוכי הנזירי שהובאו לכאן בידי האדם, או על דרור הבית, הדוכיפת ונקר סורי הנדחקים על-ידם?

כדי ללמוד על הקונפליקט ועל הגישות השונות ביחס אליו הזמנו נציגים מגופים שונים, העוסקים בהגנת הסביבה, בזכויות בעלי חיים או בשניהם, להסביר את עמדתם. יש כאלה שבוחרים לראות את "התמונה הגדולה" של הסביבה הטבעית, ויש מי שמעדיפים לדבר במונחים של "פרטים" ולא של "מינים", ורואים בכל פרט ופרט ישות בעלת זכות לחיים. אנו מקווים שהדיון יתרום לשיח, ואולי אף יוביל לדרך אמצע שבה הרוב, אם לא הכול, יצאו נשכרים.

פורסם במסגרת הדיון: [המתח בין שמירת טבע לזכויות בעלי החיים](#)

מדיניות ציד למטרת ויסות אוכלוסיות בעלי חיים

יהושע שקדי

מדען ראשי, רשות הטבע והגנים

להקת כלבים משוטטים, בשמורת ערבת עברונה, אפריל 2015 | צילום: רועי טלבי

זכויות בעלי חיים ורווחת בעלי חיים, בהם גם חיות הבית והמשק, לא היו תמיד חלק מהשיח הסביבתי. קיימות שתי גישות להגנת הטבע: גישת השימור (conservation) שמתייחסת לטבע כאל משאב ומגנה עליו מסיבות תועלתניות, וגישת ההגנה (preservation) שרואה בטבע ישות בעלת ערך פנימי שראויה להגנה, ללא קשר הכרחי לתועלת שהאדם מפיק ממנה.

את התפתחות השיח בנושא שמירת הטבע ניתן לזקוף במידה רבה לזכותו של האקולוג, היערן והסופר האמריקאי אלדו לאופולד, דמות בולטת בסביבתנות המודרנית. בספרו A Sand County Almanac ("יומנו של מחוז חול")^[1] כתב לאופולד: "דבר הוא נכון כאשר הוא נוטה לשמר את השלמות, היציבות והיופי של הקהילה הביוטית, והוא שגוי כאשר נטייתו אחרת". המשפט הזה משקף את גישתם של רבים מאלה שהסביבה והטבע יקרים ללבם.

לאופולד הפך מצייד לסביבתן כשראה "להבה ירוקה פראית דועכת" בעיניה של זאבה, לאחר שירה בה. באותו רגע הוא הבין שלזאבה – כמו לחיות בר אחרות, כמו להר וכמו ליער – יש זכות קיום ללא קשר לתועלת שיש בה לאדם. אבל אפילו לאופולד עושה-ההיסטוריה, שיצא בנחישות להגנתן של חיות הבר, הפנה עורף אל חיות המשק והבית. הוא ראה באכילת בשר, למשל, חלק מהסדר הטבעי. לשיטתו, חיות הבית והמשק אינן חלק מהטבע, ואין קשר בין הגנה עליהן לבין שמירה על הסביבה.

דברים השתנו מאז 1949, השנה שבה יצא לאור "יומנו של מחוז חול". שיח הזכויות, שבהתחלה כלל בארצות המערב רק גברים לבנים, הרחיב את מעגליו והחל להקיף גם שחורים, ילדים ונשים, ובהמשך גם את בעלי החיים. לכלבים, לפרות, לנשרים ולחומטים אין זכות הצבעה, אך לשוחרי שלומם יש הכוח הפוליטי לצאת להגנתם, וגרימת סבל מכוונת לבעלי חיים נחשבת עברה בחברה שאנו חיים בה.

מצב העניינים החדש מציב אתגרים בפני מי שצריך לבחור בין הגנה על מינים ועל מערכות אקולוגיות לבין הגנה על חיות כפרטים. מינים פולשים, מינים מתפרצים וחיות בית שהתפראו מאיימים על הישרדותם של מינים מקומיים, מערערים את יציבותן של מערכות אקולוגיות, ופוגעים במגוון הביולוגי. על מי נגזר לשלם את המחיר – על הדררה, המיינה והתוכי הנזירי שהובאו לכאן בידי האדם, או על דרור הבית, הדוכיפת ונקר סורי הנדחקים על-ידם?

כדי ללמוד על הקונפליקט ועל הגישות השונות ביחס אליו הזמנו נציגים מגופים שונים, העוסקים בהגנת הסביבה, בזכויות בעלי חיים או בשניהם, להסביר את עמדתם. יש כאלה שבוחרים לראות את "התמונה הגדולה" של הסביבה הטבעית, ויש מי שמעדיפים לדבר במונחים של "פרטים" ולא של "מינים", ורואים בכל פרט ופרט ישות בעלת זכות לחיים. אנו מקווים שהדיון יתרום לשיח, ואולי אף יוביל לדרך אמצע שבה הרוב, אם לא הכול, יצאו נשכרים.

פורסם במסגרת הדיון: [המתח בין שמירת טבע לזכויות בעלי החיים](#)

אין לובי לחיות הבר

שמוליק יידוב

החברה להגנת הטבע

דן אלון

החברה להגנת הטבע

נועה יאירן

החברה להגנת הטבע

דררה נאבקת בנקר סורי, כנראה לצורך השתלטות על הקן שניקב בגזע העץ | צילום: שרגא אלון

זכויות בעלי חיים ורווחת בעלי חיים, בהם גם חיות הבית והמשק, לא היו תמיד חלק מהשיח הסביבתי. קיימות שתי גישות להגנת הטבע: גישת השימור (conservation) שמתייחסת לטבע כאל משאב ומגנה עליו מסיבות תועלתניות, וגישת ההגנה (preservation) שרואה בטבע ישות בעלת ערך פנימי שראויה להגנה, ללא קשר הכרחי לתועלת שהאדם מפיק ממנה.

את התפתחות השיח בנושא שמירת הטבע ניתן לזקוף במידה רבה לזכותו של האקולוג, היערן והסופר האמריקאי אלדו לאופולד, דמות בולטת בסביבתנות המודרנית. בספרו A Sand County Almanac ("יומנו של מחוז חול")^[1] כתב לאופולד: "דבר הוא נכון כאשר הוא נוטה לשמר את השלמות, היציבות והיופי של הקהילה הביוטית, והוא שגוי כאשר נטייתו אחרת". המשפט הזה משקף את גישתם של רבים מאלה שהסביבה והטבע יקרים ללבם.

לאופולד הפך מצייד לסביבתן כשראה "להבה ירוקה פראית דועכת" בעיניה של זאבה, לאחר שירה בה. באותו רגע הוא הבין שלאזבה – כמו לחיות בר אחרות, כמו להר וכמו ליער – יש זכות קיום ללא קשר לתועלת שיש בה לאדם. אבל אפילו לאופולד

עושה-ההיסטוריה, שיצא בנחישות להגנתן של חיות הבר, הפנה עורף אל חיות המשק והבית. הוא ראה באכילת בשר, למשל, חלק מהסדר הטבעי. לשיטתו, חיות הבית והמשק אינן חלק מהטבע, ואין קשר בין הגנה עליהן לבין שמירה על הסביבה.

דברים השתנו מאז 1949, השנה שבה יצא לאור "יומנו של מחוז חול". שיח הזכויות, שבהתחלה כלל בארצות המערב רק גברים לבנים, הרחיב את מעגליו והחל להקיף גם שחורים, ילדים ונשים, ובהמשך גם את בעלי החיים. לכלבים, לפרות, לנשרים ולחומטים אין זכות הצבעה, אך לשוחרי שלומם יש הכוח הפוליטי לצאת להגנתם, וגרימת סבל מכוונת לבעלי חיים נחשבת עברה בחברה שאנו חיים בה.

מצב העניינים החדש מציב אתגרים בפני מי שצריך לבחור בין הגנה על מינים ועל מערכות אקולוגיות לבין הגנה על חיות כפרטים. מינים פולשים, מינים מתפרצים וחיות בית שהתפראו מאיימים על הישרדותם של מינים מקומיים, מערערים את יציבותן של מערכות אקולוגיות, ופוגעים במגוון הביולוגי. על מי נגזר לשלם את המחיר – על הדררה, המיינה והתוכי הנזירי שהובאו לכאן בידי האדם, או על דרור הבית, הדוכיפת ונקר סורי הנדחקים על-ידם?

כדי ללמוד על הקונפליקט ועל הגישות השונות ביחס אליו הזמנו נציגים מגופים שונים, העוסקים בהגנת הסביבה, בזכויות בעלי חיים או בשניהם, להסביר את עמדתם. יש כאלה שבוחרים לראות את "התמונה הגדולה" של הסביבה הטבעית, ויש מי שמעדיפים לדבר במונחים של "פרטים" ולא של "מינים", ורואים בכל פרט ופרט ישות בעלת זכות לחיים. אנו מקווים שהדיון יתרום לשיח, ואולי אף יוביל לדרך אמצע שבה הרוב, אם לא הכול, יצאו נשכרים.

פורסם במסגרת הדיון: [המתח בין שמירת טבע לזכויות בעלי החיים](#)

לא קיים מתח בין שמירה אמתית על הסביבה לבין זכויות בעלי החיים

יונתן שפיגל

זייצג את עמדת 'תנו לחיות לחיות' בנושאים משפטיים הנוגעים להגנה על חיות בר

להקת תנים זהובים בפארק הירקון. תברואה לקויה היא גורם משיכה עיקרי של חיות בר אל אזורים מיושבים | צילום: שמעון זהבי

זכויות בעלי חיים ורווחת בעלי חיים, בהם גם חיות הבית והמשק, לא היו תמיד חלק מהשיח הסביבתי. קיימות שתי גישות להגנת הטבע: גישת השימור (conservation) שמתייחסת לטבע כאל משאב ומגנה עליו מסיבות תועלתניות, וגישת ההגנה (preservation) שרואה בטבע ישות בעלת ערך פנימי שראויה להגנה, ללא קשר הכרחי לתועלת שהאדם מפיק ממנה.

את התפתחות השיח בנושא שמירת הטבע ניתן לזקוף במידה רבה לזכותו של האקולוג, היערן והסופר האמריקאי אלדו לאופולד, דמות בולטת בסביבתנות המודרנית. בספרו A Sand County Almanac ("יומנו של מחוז חול")^[1] כתב לאופולד: "דבר הוא נכון כאשר הוא נוטה לשמר את השלמות, היציבות והיופי של הקהילה הביוטית, והוא שגוי כאשר נטייתו אחרת". המשפט הזה משקף את גישתם של רבים מאלה שהסביבה והטבע יקרים ללבם.

לאופולד הפך מצייד לסביבתן כשראה "להבה ירוקה פראית דועכת" בעיניה של זאבה, לאחר שירה בה. באותו רגע הוא הבין שלזאבה – כמו לחיות בר אחרות, כמו להר וכמו ליער – יש זכות קיום ללא קשר לתועלת שיש בה לאדם. אבל אפילו לאופולד עושה-ההיסטוריה, שיצא בנחישות להגנתן של חיות הבר, הפנה עורף אל חיות המשק והבית. הוא ראה באכילת בשר, למשל, חלק מהסדר הטבעי. לשיטתו, חיות הבית והמשק אינן חלק מהטבע, ואין קשר בין הגנה עליהן לבין שמירה על הסביבה.

דברים השתנו מאז 1949, השנה שבה יצא לאור "יומנו של מחוז חול". שיח הזכויות, שבהתחלה כלל בארצות המערב רק גברים לבנים, הרחיב את מעגליו והחל להקיף גם שחורים, ילדים ונשים, ובהמשך גם את בעלי החיים. לכלבים, לפרות, לנשרים ולחומטים אין זכות הצבעה, אך לשוחרי שלומם יש הכוח הפוליטי לצאת להגנתם, וגרימת סבל מכוונת לבעלי חיים נחשבת עברה בחברה שאנו חיים בה.

מצב העניינים החדש מציב אתגרים בפני מי שצריך לבחור בין הגנה על מינים ועל מערכות אקולוגיות לבין הגנה על חיות כפרטים. מינים פולשים, מינים מתפרצים וחיות בית שהתפראו מאיימים על הישרדותם של מינים מקומיים, מערערים את יציבותן של מערכות אקולוגיות, ופוגעים במגוון הביולוגי. על מי נגזר לשלם את המחיר – על הדררה, המיינה והתוכי הנזירי שהובאו לכאן בידי האדם, או על דרור הבית, הדוכיפת ונקר סורי הנדחקים על-ידם?

כדי ללמוד על הקונפליקט ועל הגישות השונות ביחס אליו הזמנו נציגים מגופים שונים, העוסקים בהגנת הסביבה, בזכויות בעלי חיים או בשניהם, להסביר את עמדתם. יש כאלה שבוחרים לראות את "התמונה הגדולה" של הסביבה הטבעית, ויש מי שמעדיפים לדבר במונחים של "פרטים" ולא של "מינים", ורואים בכל פרט ופרט ישות בעלת זכות לחיים. אנו מקווים שהדיון יתרום לשיח, ואולי אף יוביל לדרך אמצע שבה הרוב, אם לא הכול, יצאו נשכרים.

פורסם במסגרת הדיון: [המתח בין שמירת טבע לזכויות בעלי החיים](#)

שמירת טבע בחמלה

דרור בן-עמי

הגן הזואולוגי, אוניברסיטת תל-אביב ; Compassionate Conservation Middle East

נקבת קנגורו אדום (Macropus rufus) עם גור. 1.5–3 מיליון פרטים מארבעה מינים שונים של קנגורואים מומתים מדי שנה כדי למזער את התחרות עם הצאן על משאבים | צילום: David B. Crof

זכויות בעלי חיים ורווחת בעלי חיים, בהם גם חיות הבית והמשק, לא היו תמיד חלק מהשיח הסביבתי. קיימות שתי גישות להגנת הטבע: גישת השימור (conservation) שמתייחסת לטבע כאל משאב ומגנה עליו מסיבות תועלתניות, וגישת ההגנה (preservation) שרואה בטבע ישות בעלת ערך פנימי שראויה להגנה, ללא קשר הכרחי לתועלת שהאדם מפיק ממנה.

את התפתחות השיח בנושא שמירת הטבע ניתן לזקוף במידה רבה לזכותו של האקולוג, היערן והסופר האמריקאי אלדו לאופולד, דמות בולטת בסביבתנות המודרנית. בספרו A Sand County Almanac ("יומנו של מחוז חול")^[1] כתב לאופולד: "דבר הוא נכון כאשר הוא נוטה לשמר את השלמות, היציבות והיופי של הקהילה הביוטית, והוא שגוי כאשר נטייתו אחרת". המשפט הזה משקף את גישתם של רבים מאלה שהסביבה והטבע יקרים ללבם.

לאופולד הפך מצייד לסביבתן כשראה "להבה ירוקה פראית דועכת" בעיניה של זאבה, לאחר שירה בה. באותו רגע הוא הבין שלאבה – כמו לחיות בר אחרות, כמו להר וכמו ליער – יש זכות קיום ללא קשר לתועלת שיש בה לאדם. אבל אפילו לאופולד עושה-ההיסטוריה, שיצא בנחישות להגנתן של חיות הבר, הפנה עורף אל חיות המשק והבית. הוא ראה באכילת בשר, למשל, חלק מהסדר הטבעי. לשיטתו, חיות הבית והמשק אינן חלק מהטבע, ואין קשר בין הגנה עליהן לבין שמירה על הסביבה.

דברים השתנו מאז 1949, השנה שבה יצא לאור "יומנו של מחוז חול". שיח הזכויות, שבהתחלה כלל בארצות המערב רק גברים לבנים, הרחיב את מעגליו והחל להקיף גם שחורים, ילדים ונשים, ובהמשך גם את בעלי החיים. לכלבים, לפרות, לנשרים ולחומטים אין זכות הצבעה, אך לשוחרי שלומם יש הכוח הפוליטי לצאת להגנתם, וגרימת סבל מכוונת לבעלי חיים נחשבת עברה בחברה שאנו חיים בה.

מצב העניינים החדש מציב אתגרים בפני מי שצריך לבחור בין הגנה על מינים ועל מערכות אקולוגיות לבין הגנה על חיות כפרטים. מינים פולשים, מינים מתפרצים וחיות בית שהתפראו מאיימים על הישרדותם של מינים מקומיים, מערערים את יציבותן של מערכות אקולוגיות, ופוגעים במגוון הביולוגי. על מי נגזר לשלם את המחיר – על הדררה, המיינה והתוכי הנטירי שהובאו לכאן בידי האדם, או על דרור הבית, הדוכיפת ונקר סורי הנדחקים על-ידם?

כדי ללמוד על הקונפליקט ועל הגישות השונות ביחס אליו הזמנו נציגים מגופים שונים, העוסקים בהגנת הסביבה, בזכויות בעלי חיים או בשניהם, להסביר את עמדתם. יש כאלה שבוחרים לראות את "התמונה הגדולה" של הסביבה הטבעית, ויש מי שמעדיפים לדבר במונחים של "פרטים" ולא של "מינים", ורואים בכל פרט ופרט ישות בעלת זכות לחיים. אנו מקווים שהדיון

יתרום לשיח, ואולי אף יוביל לדרך אמצע שבה הרוב, אם לא הכול, יצאו נשכרים.

[פורסם במסגרת הדיון: המתח בין שמירת טבע לזכויות בעלי החיים](#)
